

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

BM.II.053.489.2022

Warszawa, 02 września 2022 r.

BM.II.053.510.2022

IK: 737327

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo znak: BPS/043-46-1796-PRM/22, skierowane do Pana Mateusza Morawieckiego, Prezesa Rady Ministrów oraz pismo znak: BPS/043-46-1796-WMAP/22, skierowane do Pana Jacka Sasina, Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Aktywów Państwowych, udzielam odpowiedzi na oświadczenie nr 1796, Pani Agnieszki Kołacz-Leszczyńskiej, Senator RP, złożone podczas 46. posiedzenia Senatu RP w dniu 21 lipca 2022 r., w sprawie sytuacji Spółdzielni Mieszkaniowej w Świebodzicach.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisem art. 9b ustawy o działach administracji rządowej dział aktywa państwowe obejmuje sprawy dotyczące gospodarowania mieniem państwowym, w tym wykonywania praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa, jak również ochrony jego interesów, co w konsekwencji oznacza, że Minister Aktywów Państwowych reprezentuje Skarb Państwa w wyżej określonym zakresie. Należy zaznaczyć, że Minister Aktywów Państwowych wykonując prawa z należących do Skarbu Państwa akcji w spółce Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (dalej: PGNiG) dysponuje uprawnieniami akcjonariusza określonymi w Kodeksie Spółek Handlowych (dalej: KSH) oraz Statucie PGNiG. Stosownie do regulacji art. 368 KSH prowadzenie spraw spółki należy do kompetencji Zarządu, a zgodnie z art. 375¹ KSH Walne Zgromadzenie i Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Jak wynika z powyższego Minister Aktywów Państwowych nie ma uprawnień do ingerowania w działania Spółki. Jednocześnie należy wskazać, że prawa z udziałów spółki PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. (dalej: PGNiG OD, Spółka), która prowadzi sprzedaż paliwa gazowego w ramach Grupy Kapitałowej PGNiG, wykonuje Zarząd PGNiG. Wobec czego Minister Aktywów Państwowych nie może ingerować w działania PGNiG OD.

Odpowiedź została przygotowana m.in. w oparciu o informacje udzielone przez PGNiG OD i przekazane przez spółkę PGNiG.

Mamy obecnie do czynienia z najostrzejszym od dziesięcioleci kryzysem energetycznym, który obejmuje również rynek gazu ziemnego. Od roku obserwujemy falę wzrostu cen gazu na rynkach światowych i europejskich, w tym w Polsce. Jesienią 2021 roku, kiedy odbudowująca swoją gospodarkę po okresie pandemii Europa potrzebowała zwiększonej ilości gazu ziemnego, rosyjski Gazprom

zdecydował ograniczyć swoje dostawy i przestał dostarczać gaz ponad swoje zobowiązania, czym ograniczył podaż surowca i wywołał znaczący wzrost jego cen. Ponadto, ze względu na chłodną wiosnę 2021 roku, zapotrzebowanie na gaz w Europie było w tym okresie większe niż zazwyczaj. Państwa zmuszone były wówczas wykorzystywać gaz z magazynów, zamiast zwyczajowo je napełniać, przygotowując się do sezonu grzewczego. Równocześnie w celu destabilizacji sytuacji na rynku gazu, Rosjanie zdecydowali się nie napełniać magazynów Gazpromu w Niemczech, Holandii oraz Austrii, co w konsekwencji jeszcze bardziej zwiększyło zapotrzebowanie na gaz w Europie Zachodniej, doprowadzając do kolejnych wzrostów cen na giełdach. W konsekwencji w grudniu 2021 roku ceny gazu osiągnęły rekordowe poziomy. W połowie grudnia 2021 roku cena gazu ziemnego wynosiła już blisko 140 euro/MWh, podczas gdy jeszcze w styczniu 2021 roku było to zaledwie około 20 euro/MWh.

Wysokie ceny gazu ziemnego wzrosły jeszcze bardziej po bezprawnej agresji Rosji na Ukrainę. Władimir Putin swoimi decyzjami dotyczącymi napaści na sąsiedni kraj wywołał kolejne, ostre wzrosty cen tego surowca na światowych rynkach. Po rekordach z grudnia 2021 roku, przed wojną, w lutym 2022 roku ceny gazu ziemnego powoli zaczęły spadać i oscylowały wokół 70 euro/MWh. Po wybuchu wojny, 8 marca 2022 roku cena błękitnego paliwa skoczyła do blisko 190 euro/MWh, a w ostatnich dniach sierpnia br. z powodu ciągłych ograniczeń oraz wstrzymania na kilka dni dostaw gazu do Europy, ceny tego surowca przekroczyły 340 euro/MWh.

Jednocześnie przypominam, że rząd Zjednoczonej Prawicy, w tym politycy Prawa i Sprawiedliwości od wielu lat przestrzegali Europę przed agresywną, neoimperialną polityką prowadzoną przez Rosję, w której surowce energetyczne takie jak ropa i gaz odgrywają kluczową rolę w wywieraniu wpływu na politykę państw zachodnich, a nierzadko służą uzależnieniu i podporządkowaniu sobie krajów obszaru poradzieckiego. Ostrzeżenia liderów i polityków Prawa i Sprawiedliwości, że prowadzone przez kraje Unii Europejskiej (dalej: UE) dwustronne relacje z Rosją podyktowane względami ekonomicznymi, niosą ze sobą poważne konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne były wtedy nie tylko ignorowane przez najważniejszych polityków UE, ale też silnie krytykowane przez posłów będących dziś w opozycji parlamentarnej.

Należy zwrócić również uwagę, że na radykalny wzrost cen energii rzutuje także restrykcyjna i coraz bardziej zaostrzająca się polityka klimatyczna UE (Europejski Zielony Ład oraz pakiet propozycji legislacyjnych Fit for 55), silnie popierana przez największe grupy polityczne w Parlamencie Europejskim, czyli Europejską Partię Ludową (do której należą politycy PO i PSL) czy też Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów (do którego przynależą reprezentanci Nowej Lewicy). Należy podkreślić, że w 2014 roku premier ówczesnego rządu Pani Ewa Kopacz, zamiast zawetować, podpisała europejski pakiet klimatyczny (przy zdecydowanym sprzeciwie Prawa i Sprawiedliwości), który oddał Komisji Europejskiej decydujący wpływ na Polską energetykę, a polski rząd pozbawił możliwości wetowania zmian niekorzystnych dla polskiej gospodarki. Konsekwencją decyzji ówczesnego rządu, a także przyjęcia przez Komisję Europejską w 2019 roku Europejskiego Zielonego Ładu (niepodpisanego przez Polskę) jest wzrost kosztów uprawnień do emisji CO₂, których cena od ubiegłego roku drastycznie wzrasta, przekładając się na ceny surowców energetycznych, w tym gazu. Ochrona klimatu jest istotna, ale niemniej ważne jest bezpieczeństwo energetyczne Polski, utrzymanie konkurencyjności polskiej gospodarki, a także ochrona polskich rodzin przed ubóstwem energetycznym.

Należy przypomnieć również, że w dniu 26 września 2013 roku Sejm RP uchwalił tzw. mały trójpak energetyczny, który wprowadzał m.in. obligo giełdowe, czyli obowiązek publicznej sprzedaży gazu ziemnego. Detaryfikacja cen gazu jest jednym z założeń procesu liberalizacji i tworzenia wspólnego rynku gazu w UE. Nowelizacją rozporządzenia systemowego Wicepremier, Minister Gospodarki, Pan Janusz Piechociński wprowadził obowiązek prowadzenia rozliczeń gazu w jednostkach energii, co powoduje, że cena gazu ustalana jest niezależnie od jego właściwości chemicznych. Jednocześnie wyznaczanie cen poprzez giełdę, do czego obligują Polskę przepisy europejskie, uczyniło rynek gazu dla odbiorców innych niż gospodarstwa domowe bardziej podatnym na zawirowania cen. Warto jednak zaznaczyć, że uwalnianie cen gazu na polskim rynku, do którego zobowiązuje prawo unijne, jest przeprowadzane stopniowo. Działania podejmowane przez polski rząd w 2016 roku, w szczególności przez ówczesnego Ministra Energii Pana Krzysztofa Tchórzewskiego, zagwarantowały odbiorcom końcowym, będącym gospodarstwami domowymi, przedłużony okres ochrony - co najmniej do końca 2023 roku. Dzięki tym rozwiązaniom ceny gazu ziemnego dla odbiorców w gospodarstwach domowych, w celu ochrony interesów tych odbiorców m.in. przed nieuzasadnionym wzrostem cen, podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE).

Pochodną uwarunkowań, o których mowa powyżej jest wzrost cen gazu na polskiej Towarowej Giełdzie Energii (dalej: TGE). Największy sprzedawca detaliczny gazu w Polsce – spółka PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. (dalej: PGNiG OD) kupuje paliwo gazowe na TGE, a następnie sprzedaje je swoim klientom.

Jednocześnie należy wskazać, że w obliczu obserwowanych wyzwań, rząd podejmuje wszelkie dostępne działania, by chronić polskie społeczeństwo.

W dniu 29 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (dalej: Ustawa). Ceny paliw gazowych dla gospodarstw domowych oraz niektórych podmiotów z grupy tzw. odbiorców wrażliwych, takich jak szpitale, przedszkola i żłobki zostały zamrożone do poziomu cen zawartych w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa URE dla sprzedawcy z urzędu. W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku cena maksymalna ustalona jest na poziomie 200,17 zł/MWh. Rozwiązanie to gwarantuje stałą cenę za gaz na cały 2022 rok bez względu na wzrost ceny rynkowej w tym czasie i chroni najbardziej wrażliwych odbiorców gazu, podczas gdy cena rynkowa tego surowca wynosi już ponad 1000 zł/MWh. Opisany mechanizm ochrony taryfowej w pierwotnym brzmieniu obowiązywać miał od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku, ale reagując na przedłużający się kryzys na światowym rynku gazu ziemnego, rząd opracował rozwiązanie przewidujące wydłużenie ochrony taryfowej do 2027 roku. Ustawa wprowadzająca tę regulację została podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 sierpnia 2022 roku.

Rząd przedstawił również inne rozwiązanie, dzięki któremu, od 1 stycznia 2022 r. podatek VAT na gaz ziemny został zmniejszony z 23% do 8%, a od 1 lutego bieżącego roku stawka ta jest już zerowa. Dzięki rozwiązaniom Tarcz Antyinflacyjnych obniżono też z 23% do 5% podatek VAT na energię elektryczną i energię cieplną oraz obniżono podatek VAT na paliwa silnikowe z 23% na 8%. Ponadto obniżono akcyzę na paliwa silnikowe i energię elektryczną, zwolniono z akcyzy energię elektryczną dla gospodarstw domowych, a sprzedaż paliw silnikowych zwolniono z podatku od sprzedaży detalicznej.

W lipcu bieżącego roku Prezydent RP podpisał ustawę, dzięki której działanie Tarcz Antyinflacyjnych zostało wydłużone do 31 października 2022 roku. Również w lipcu 2022 roku Premier Mateusz Morawiecki zakomunikował, że rozwiązania tarcz zostaną przedłużone do końca obecnego roku.

Na wzrost cen gazu zareagowała również bezpośrednio spółka PGNiG OD, która w styczniu zakomunikowała, że zaczynając od dnia 14 do 30 stycznia 2022 roku, obniża o 25% ceny gazu dla odbiorców biznesowych – klientów korzystających z cennika „Gaz dla Biznesu” nr 9. W lutym 2022 roku PGNiG OD wprowadziła kolejną obniżkę cen gazu dla ww. odbiorców biznesowych, w wyniku której, od 1 lutego 2022 roku do 31 marca 2022 roku klienci zapłacili o 35% mniej za gaz w stosunku do cennika z I połowy stycznia bieżącego roku. Z początkiem kwietnia PGNiG OD po raz kolejny wprowadziło obniżkę cen gazu dla biznesu – od 1 kwietnia 2022 roku do 31 maja 2022 roku obniżka wynosiła 15%. W czerwcu i lipcu 2022 roku obowiązywała obniżka w wysokości odpowiednio 25% i 15% od cen określonych w cenniku. Obniżką tą zostali objęci automatycznie wszyscy odbiorcy podlegający rozliczeniom za pobrane paliwo gazowe na podstawie cen określonych w zmienionym cenniku, w okresie obowiązywania obniżki. Spółka informuje, że stale analizuje otoczenie rynkowe i dalsze działania będzie podejmować adekwatnie do zmieniającej się sytuacji.

Kolejnym mechanizmem łagodzącym skutki podwyżek cen gazu, są również rozwiązania wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Wsparcie przedmiotowym dodatkiem obejmuje blisko 7 mln gospodarstw domowych, co stanowi prawie połowę wszystkich gospodarstw w naszym kraju. Stawki dodatku osłonowego, są uzależnione m.in. od wysokości dochodu i liczby osób w gospodarstwie domowym i wynoszą od 400 zł rocznie dla osób samotnych do 1437,50 zł rocznie dla największych gospodarstw domowych.

Jednocześnie należy wskazać, że 23 sierpnia br. Rada Ministrów przyjęła i skierowała do prac parlamentarnych rządowy projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Nowe przepisy mają za zadanie ograniczyć wzrost cen ciepła i kosztów podgrzania ciepłej wody dla gospodarstw domowych i instytucji użyteczności publicznej, poprzez wprowadzenie programu „ciepło z rekompensatą”. Ustawa zakłada wprowadzenie rozwiązania mającego na celu wdrożenie mechanizmu ustalania przez przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność w zakresie wytwarzania ciepła, tzw. taryfy z rekompensatą dla odbiorców ciepła z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe i użyteczności publicznej. Pozwoli to na ograniczenie wzrostu ceny ciepła dla tych odbiorców pomimo rosnących kosztów przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających ciepło. Ww. rozwiązanie pozwoli również na zmniejszenie zatorów płatniczych na rzecz przedsiębiorstw ciepłowniczych wynikających z dynamicznego wzrostu cen usług świadczonych przez te podmioty w wyniku rosnących kosztów uzasadnionych przedsiębiorstw. Nowa regulacja przewiduje również kompleksowe rozwiązania dla gospodarstw domowych, które stosują opał inny niż węgiel. W ramach nowych przepisów przewidziano wprowadzenie dodatku finansowego dla posiadaczy niektórych indywidualnych źródeł ciepła zasilanych biomasą (pellet drzewny, drewno kawałkowe, brykiet drzewny, słoma, ziarna zbóż), skroplonym gazem LPG (propan butan) albo olejem opałowym.

Odnosząc się do sytuacji Spółdzielni Mieszkaniowej w Świebodzicach (dalej: Spółdzielnia Mieszkaniowa, Spółdzielnia), PGNiG OD wyjaśnia, że udzieliła odpowiedzi na skargę Spółdzielni w dniu 19 lipca 2022 r., która to także została przesłana informacyjnie do wszystkich osób wymienionych

w rozdzielniku skargi Spółdzielni, w tym do Pani Senator. W odpowiedzi na pismo Spółdzielni, PGNiG OD wyczerpująco odniosła się do indywidualnej sprawy Spółdzielni.

PGNiG OD podtrzymuje swoje stanowisko, dotyczące odmowy objęcia ochroną taryfową Spółdzielni z uwagi na stan prawny i faktyczny jaki został przez nią przedstawiony. W odniesieniu do Spółdzielni Spółka wzięła pod uwagę m.in. następujące okoliczności:

1. Rozwiązania przewidziane w ustawie z dnia 26 stycznia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r. poz. 202) (dalej: Ustawa) mają, zdaniem PGNiG OD, charakter wyjątków od ogólnej zasady, według której ceny paliwa gazowego powinny być kształtowane rynkowo, wobec czego jej postanowienia nie mogą być interpretowane rozszerzająco.
2. W przypadku Spółdzielni, w ocenie Spółki, nie ma okoliczności zużywania paliwa gazowego do „lokalnej produkcji ciepła”.
3. Spółka informuje, że BIO TERM będzie dostarczał ciepło do odbiorców zgodnie z umową dzierżawy z dnia 27 maja 2022 r. Nie dostarcza go natomiast Spółdzielnia, która jedynie dokonuje zakupu paliwa gazowego w celu wytworzenia ciepła, które następnie jest przekazywane BIO TERM, a nie odbiorcom końcowym w gospodarstwach domowych.
4. PGNiG OD twierdzi, że opisywany przypadek dotyczy sieci ciepłowniczej, a nie sieci gazowej.
5. Spółka informuje, że dzierżawa dotyczy kotła gazowego, a nie infrastruktury przesyłowej, która byłaby elementem spójności techniczno-funkcjonalnej ogrzewanego budynku i kotłowni.
6. Z przedstawionych przez Spółkę wyjaśnień wynika, że na mocy umowy dzierżawy Spółdzielnia jest zobowiązana do zapłaty BIO TERM opłat z tytułu przesyłania i dystrybucji ciepła, co jednoznacznie wskazuje, że odbiorcy korzystają z sieci ciepłowniczej, a nie z wewnętrznego węzła (tj. bez uwzględniania podmiotu trzeciego i sieci ciepłowniczej jako takiej) - sieci gazowej.
7. W ocenie PGNiG OD, Spółdzielnia w opisanym modelu zamierza zużywać paliwo gazowe na potrzeby wytworzenia ciepła nie tylko do odbiorców będących w gospodarstwie domowym, ale również do innych podmiotów przyłączonych do sieci ciepłowniczej, w tym do podmiotów nieuprawnionych do ochrony taryfowej.

Dodatkową okolicznością w sprawie, o której informuje PGNiG OD, jest to że operator systemu dystrybucyjnego (Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.) złożył PGNiG OD oświadczenie w sprawie zawarcia umowy w ramach sprzedaży z urzędu, które to oświadczenie w trybie ustawowym złożył w imieniu i na rzecz odbiorcy - BIO TERM. Wskazany odbiorca (a nie ww. Spółdzielnia) jest właścicielem kotłowni, z której jest dopiero dostarczane ciepło do Spółdzielni Mieszkaniowej.

Spółka wyjaśnia, że zawarcie umowy z urzędu następuje zgodnie z art. 5ab ustawy Prawo energetyczne, a głównymi przesłankami zawarcia takiej umowy jest zaprzestanie dostaw do danego odbiorcy przez jego dotychczasowego sprzedawcę i jednocześnie niewskazanie przez takiego odbiorcę sprzedawcy rezerwowego na taką okoliczność. Zdarza się także, że operator zawiera umowę w trybie sprzedaży z urzędu, z odbiorcą, który pomimo upływu wypowiedzenia umowy z jego dotychczasowym dostawcą, nie zawarł nowej umowy z tym samym lub innym sprzedawcą paliwa gazowego.

Operator zawiera taką umowę w imieniu i na rzecz danego odbiorcy, poprzez przyjęcie oferty sprzedawcy z urzędu, która jest dostępna na jego stronie internetowej. Umowy te są zawierane na czas nieokreślony i odbiorca ma możliwość jej wypowiedzenia. Celem objęcia odbiorcy sprzedażą z urzędu jest zapewnienie dostaw do niego paliwa gazowego w sytuacjach opisanych w ustawie Prawo energetyczne. Biorąc pod uwagę to, że na danym punkcie poboru paliwa gazowego jest zawarta umowa z innym podmiotem niż Spółdzielnia Mieszkaniowa, to w czasie trwania umowy z urzędu z wymienionym innym podmiotem, jak wyjaśnia PGNiG OD, nie jest możliwe zawarcie umowy ze Spółdzielnią w zakresie tego punktu poboru paliwa gazowego.

Odnosząc się do kwestii objęcia ochroną taryfową Spółdzielni, PGNiG OD zwraca uwagę, że każdy przypadek spółdzielni mieszkaniowej, czy też podmiotu powołującego się na przesłankę „lokalnej produkcji ciepła”, który ubiega się o objęcie ochroną taryfową w oparciu o postanowienia Ustawy jest rozpatrywany przez Spółkę oddzielnie i indywidualnie. Jak wynika z informacji PGNiG OD, sprawy tego typu mają często skomplikowane w szczegółach, różniące się od siebie stany faktyczne.

Mając na względzie to, że skutki działań Rosji dotyczą zwykłych obywateli, w tym mieszkańców Świebodzic, chciałbym jeszcze raz podkreślić, że rząd dokłada wszelkich starań, by ograniczyć negatywne konsekwencje kryzysu energetycznego dla społeczeństwa, a także na ile to możliwe, w świetle obowiązujących regulacji UE dla podmiotów gospodarczych.

Z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Aktywów Państwowych
Maciej Małecki
sekretarz stanu

dokument podpisany elektronicznie
737327.2446225.1989433

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów